

ELS 50 ANYS DE LA PROMOCIÓ DE QUÍMICA 65-70 DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

AUTOR:

CLAUDI MANS TEIXIDÓ

Universitat de Barcelona (UB)

Al moment d'escriure això no sabem si el 14 de novembre de 2020 ens haurem pogut trobar en un dinar els membres de la promoció 1965-70 de Química de la Universitat de Barcelona, el més probable és que no. A aquest dinar ens hauríem regalat el record que, en un disseny inicial, es pot veure a la figura 1.

Figura 1. Proposta d'objecte commemoratiu de la trobada de l'Estany, 50 anys. Fil d'estany de soldar.

La direcció d'NPQ ha tingut l'amabilitat de sol·licitar-nos un breu article sobre els regals que al llarg de les diferents celebracions d'aniversari s'han anat lliurant als assistents de la promoció citada. Fem-ne un breu resum.

La promoció 1965-1970 de Química de la Universitat de Barcelona va ser una de les darreres en les que hi havia només un grup cada curs, exceptuant-ne el primer. El primer curs de la facultat de Ciències tenia caràcter selectiu per a les especialitats de Biologia, Geologia, Física, Química, Matemàtiques i Enginyeria Industrial. A primer curs hi havia vuit grups, amb estudiants que el curs següent es separaven segons la carrera escollida. Als diferents grups hi havia alguna diferència

en les assignatures: alguns tenien Matemàtiques, Física, Química, Biologia i Geologia, i altres Àlgebra Lineal, Càlcul infinitesimal, Física, Química i Biologia.

Els que triàvem l'opció de Química seguíem després tots junts en un únic grup. Hi havia una nova separació al cinquè curs, quan hi havia com a única assignatura obligatòria per a tots l'Ampliació de Química Orgànica, i diferents assignatures d'especialitat. El nostre col·lectiu tenia aproximadament uns vuitanta alumnes, que coincidíem a 2n, 3r, 4rt i l'assignatura citada de 5è, i uns trenta alumnes més, repetidors d'altres cursos més avançats. Degut a les circumstàncies polítiques i socials d'aquell temps varem viure moltes vagues,

assemblees molt discutides, tancaments de la universitat i tota mena de circumstàncies, i això va generar una relació molt intensa entre els alumnes.

A aquell temps les universitats públiques no tenien mecanismes per mantenir la relació entre els alumnes graduats, cosa que ara sí que existeix amb la creació d'entitats com Alumni UB, d'inscripció voluntària. La dispersió era la tònica, i es mantenien només alguns grups d'amics.

Al cap d'uns anys d'acabats els estudis, per part d'un grup van impulsar la idea de trobar-nos en un dinar per anar recuperant velles amistats i velles relacions. Es va fixar la data del dinar al voltant de la festivitat de Sant Albert, 15 de novembre, i patró dels químics, i es va proposar una periodicitat de cinc anys.

El primer dinar va ser el Dinar del Neó, el 1980, al cap de 10 anys d'acabar la carrera. El nom del dinar és —òbviament— el de l'element que té el nombre atòmic de l'aniversari. El segon dinar fou el del Fòsfor (15 anys), i el tercer el del Calci (20 anys). A partir d'aquest es va instaurar el costum de donar a cada assistent un record relacionat amb l'element, que podem veure a les figures 2 i següents. Al dinar del Calci es va regalar un trosset de mineral de calcita, carbonat de calci CaCO_3 .

El dinar del Manganès (25 anys) va ser una mica més important que els anteriors. Es

Figura 2. Trobada del Calci, 20 anys. Mineral de calcita, carbonat de calci

va fer una visita guiada a l'edifici històric de la Universitat de Barcelona, i per a molts dels assistents va ser la primera vegada que visitaven el despatx del rector, la galeria de rectors i el paranimf, fora d'alguna assemblea tumultuosa... L'obsequi de record va ser un erlenmeyer amb pirolusita (diòxid de manganès MnO_2).

Figura 3. Trobada del Manganès, 25 anys. Pols de pirolusita, diòxid de manganès

Al dinar del Zinc (30 anys) es va repartir una làmina del metall zinc, Zn. Al dinar del Brom (35 anys) una ampolleta amb bromur de potassi KBr.

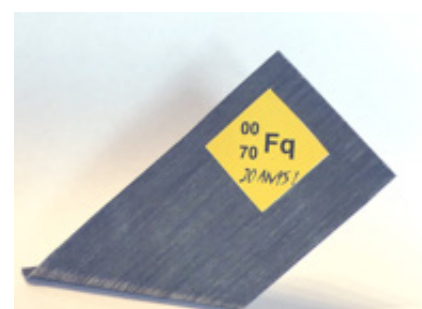

Figura 4. Trobada del Zinc, 30 anys. Làmina de zinc

Figura 5. Trobada del Brom, 35 anys. Bromur de potassi

A partir d'aquest moment es decidí augmentar la freqüència dels dinars, i en lloc de fer-los cada cinc anys es decidí fer-los cada dos o tres anys, mantenint els anys acabats en 0 o en 5. Així, el següent fou el dinar de l'Estronci (38 anys), en que l'obsequi fou un tub d'assaig amb sulfat d'estronci SrSO_4 . Al dinar del Zircon (40 anys) un tros de zircol, silicat de zircon ZrSiO_4 .

Figura 6. Trobada de l'Estronci, 38 anys. Sulfat d'estronci

Figura 8. Trobada del Molibdè, 42 anys. Lubricant amb sulfur de molibdè

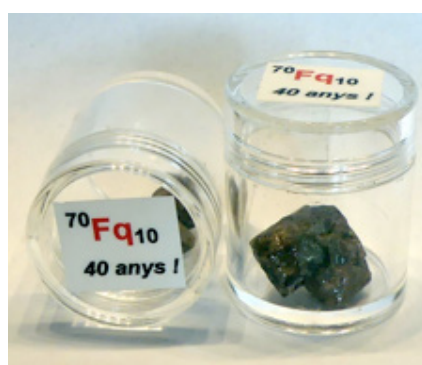

Figura 7. Trobada del Zirconi, 40 anys. Mineral de zircó, silicat de zirconi

Al dinar del Molibdè (42 anys) es regalà un potet amb lubricant fabricat amb sulfur de molibdè MoS_2 . Al dinar del Rodi (45 anys) el regal fou una petita joia de filferro — de forma d'infinít— recoberta de rodi Rh. El darrer dels dinars celebrats fou el Dinar de la Plata, (47 anys) en que l'obsequi fou un petit penjoll de plata Ag.

I ara tocava el Dinar de l'Estany (50 anys), que havia de ser una data especial, perquè és un dels aniversaris mítics, que en els entorns no químics en diuen les bodes d'or (nombre atòmic 79). En aquest moment la celebració és a l'aire i pendent de decisió. Si no es pot fer, l'any 2021

Figura 9. Trobada del Rodi, 45 anys. Objecte de filferro rodinat

seria el Dinar de l'Antimoni (51 anys), i si no el 2022 el Dinar del Tel·luri (52 anys)...

L'assistència a les celebracions ha estat sempre força nombrosa, amb més de 45 assistents i amb un màxim de 67. Al llarg de tots aquests anys, ineludiblement alguns dels companys han deixat d'estar entre nosaltres; a uns altres se'ls ha perdut la pista: canvis de domicili, canvis de correu electrònic... Això fa que a la llista hi hagi algunes absències. Si llegeixes això, i si no reps els avisos de la comissió organitzadora i vols rebre'ls, envia un correu electrònic a claudimans@gmail.com.

A veure si ens podem trobar al Dinar de l'Estany o

al de l'Antimoni. I al del Cesi (55), el Neodimi (60) i així successivament. Però tot té un límit: ara hi ha 118 elements coneguts, però del 83 endavant són tots radioactius i no en podríem preparar cap objecte de record...

Figura 10. Trobada de la Plata, 47 anys. Objecte de plata.